

Różnorodność dostępnych na naszym rynku baterii pozwala idealnie dobrać je do stylu wnętrza i potrzeb użytkowników. Szczególnie, że producenci oferują całe serie baterii utrzymane w jednorodnej stylistyce.

Matylda Grzywacz

fot. Kludi

KRANY do WODY

Wybierając baterię, musimy zwrócić uwagę nie tylko na jej kształt, funkcję czy cenę, choć jest to oczywiście istotne, ale przede wszystkim na jej rodzaj. Pamiętajmy, że armaturę musimy dopasować do instalacji wodociągowej w kuchni bądź łazience, a do wyboru mamy baterie ściennie lub stojące (sztorcowe). Jeśli mamy już instalację, a nie chcemy wykonywać dodatkowych robót remontowych, baterię zamieniamy na nową, ale takiego samego rodzaju. Jeśli natomiast jesteśmy dopiero w trakcie budowania domu, albo decydujemy się na przeróbkę instalacji, możemy wybrać dowolną baterię i odpowiednio doprowadzić do niej instalację wodociągową.

Jaka bateria – ścienna czy sztorcowa?

Baterie montowane są na zakończeniach rur wodociągowych. Jeśli rury wprowadzone są ponad urządzenia sanitar-

ne, należy pamiętać, że ciepła woda powinna być doprowadzana z lewej strony, a zimna – z prawej. Niestety, pomyłki (podłączenie przewodów odwrotnie) zdarzają się nawet hydraulikom.

ne, należy kupić baterie ściennie. Montuje się je bezpośrednio na końcach rur. Gdy zakończenia przewodów znajdują się pod urządzeniami sanitarnymi, zwykle wybiera się baterie stojące. Umieszcza się je bezpośrednio na umywalce, wannie czy bidetzie, w otworach przeznaczonych do tego celu. Wyloty rur połączone są z baterią za pomocą elastycznego wężyka lub chromowanej rurki, która daje się łatwo wyginać.

Baterie ściennie są zwykle wybierane, gdy trzeba dostosować się do istniejącego układu rur wodociągowych. Aby można było wygodnie korzystać z baterii, powinna znajdować się ona na odpowiedniej wysokości nad górną krawędzią urzą-

1 Bateria naścienna z dwoma uchwytami utrzymana w nowoczesnej stylistyce (fot. Dorn Bracht)

dzenia: 10-18 cm nad wanną, 25-35 cm nad umywalką czy zlewozmywakiem.

Baterię naścienną łączy się z rurami za pomocą nakrętek i uszczelek pierścieniowych. Bardzo ważne jest, aby rozstaw wylotów rur wody ciepłej oraz zimnej wynosił około 15 cm. Jeśli bateria ma inny rozstaw wylotów niż rury, można – między rurami a baterią – zamontować specjalny łącznik. Regulacje możliwa jest jednak tylko w granicach do 2 cm. Jeśli rozstaw będzie większy, baterii nie da się zamontować.

Baterie naścienne zawsze są wyposażone w rozetki w tym samym kolorze, maskujące połączenia z rurami.

Baterie sztorcowe **2** mogą być przyłączone do rur z ciepłą i zimną wodą, niezależnie od odległości między nimi. Montuje się je w specjalnych otworach, wykonanych najczęściej fabrycznie w urządze-

2 Przy umywalkach najczęściej montuje się baterie sztorcowe jednootworowe (fot. Krakowska Fabryka Armatur SA)

niu lub w blacie kuchennym, czy łazienkowym. W umywalce mogą to być jeden, dwa lub trzy otwory, a w wannie – nawet cztery. Dlatego lepiej jest najpierw zdecydować się na rodzaj baterii, a potem dokupić urządzenie sanitarne. Unikniemy w ten sposób własnoręcznego wybijania czy wiercenia otworu. Jeśli umywalka, wanna, czy zlewozmywak są przeznaczone do zamontowania baterii sztorcowej, mają specjalnie zaprojektowaną do tego celu szerszą półkę.

Pielęgnacja baterii sztorcowej jest bardziej pracochłonna niż naściennej. Zwykle takie baterie są bardziej pochłapane. Jeśli po każdym użyciu nie będziemy wycierać ich do sucha, bardzo szybko zgromadzi się na nich kamień. Z drugiej strony baterie sztorcowe umożliwiają wygodniejszą aranżację przestrzeni za nimi, łatwiej je zamontować i użytkować.

Sztorcowa – tak, ale ilu otworowa?

Na naszym rynku dostępne są baterie sztorcowe jednootworowe (mocowane w jednym otworze), dwuotworowe (mocowane w dwóch otworach) i trzyotworowe – oddzielnie montuje się wylewkę i oddzielnie pokrętła do ciepłej oraz zimnej wody (**patrz fot. tyt.**). Niektórzy producenci ekskluzywnych serii proponują czterootworowe baterie wannowe – z oddzielną wylewką, rączką prysznicową i dwoma pokrętłami do wody. W takim rozwiązaniu wąż natrysku chowa się pod wanną i nie moczy się ciągle w wodzie **3**.

Baterie sztorcowe mocuje się za pomocą specjalnych śrub z podkładkami. Baterie takie zwykle wyposażane są w tzw. przejściówkę, pozwalającą na dostosowanie do grubości blatu, w którym zostaną zamontowane. Z instalacją baterie połączone są za pomocą rurek miedzianych lub giętkich wężyków.

Baterie jednootworowe można najłatwiej utrzymać w czystości, a dodatkową ich zaletą jest to, że zajmują mało miejsca. Świetnie nadają się do małych umywalk i zlewozmywaków.

Z jednym czy dwoma uchwytami?

Najważniejszymi elementami w bateriach są głowice otwierające i zamykające przepływ wody. W zależności od materiału oraz jakości wykonania, zapewniają

szczelność i komfort użytkowania danego egzemplarza. Zarówno baterie naścienne, jak i stojące, mogą być jedno- lub dwuuchwytowe. Mogą mieć wylewki stałe lub ruchome, różnego kształtu i różnej długości. Na zakończeniu wylewki zwykle mają sitko (tak zwany **perlator**), którego zadaniem jest napowietrzanie strumienia wypływającej wody. W ten sposób zwiększa się jego intensywność, a to powoduje zmniejszenie zużycia wody. Osady z wody często zatrzymują się na sitku, powodując zatykanie otworków. Dlatego też końcówkę wylewki należy co pewien czas odkręcić i wyczyścić.

3 W ekskluzywnych seriach producenci oferują baterie czterootworowe do wanny (fot. Hansgrohe)

Baterie jednouchwytowe są łatwiejsze i wygodniejsze do obsługi niż dwuuchwytowe, a dodatkowo pozwalają na oszczędzanie wody – szybciej można na nich ustawić natężenie i temperaturę wypływającego strumienia.

Baterie dwuuchwytowe mają dwa pokrętła: jedno do ciepłej, drugie do zimnej wody, czyli oddzielną regulację wpływu. Oba strumienie kierowane są do wylewki, w której następuje ich przemieszanie i ustalanie temperatury wody. Zanim strumień osiągnie pożądaną przez nas temperaturę, często mija dłuższa chwila. Nie jest to wygodne rozwiązanie. Stosowanie baterii dwuuchwytowych powoduje większe zużycie wody, a więc i nieznaczny wzrost wydatków na ciepłą wodę oraz energię elektryczną czy gaz, potrzebną na jej ogrzanie.

Połączenia między elementami baterii dwuuchwytowych mogą być zabezpieczone uszczelnkami gumowymi lub znacznie trwalszymi uszczelnkami z kauczuku silikonowego. Z upływem czasu uszczelki starzeją się i rozszczelniają, a na połączeniach baterii pojawiają się wykwity kamienia. Oznacza to konieczność jak najszybszej ich wymiany.

Łatwiejsze i wygodniejsze w użytkowaniu są **baterie jednouchwytowe**, zwane też mieszkawkowymi. Pokręcając uchwytem można regulować jednocześnie wielkość strumienia wody i jego temperaturę. Przesunięcie uchwyty w lewo spowoduje wypływ wody cieplejszej, w prawo – chłodniejszej. A im bardziej odchylimy uchwyt do góry, tym większy strumień wody uzyskamy. Stosowanie takiej baterii pozwala na znaczne oszczędności w zużyciu wody.

W baterii jednouchwytowej bardzo istotny jest element mieszający, który musi być szczelny, trwały i odporny na zniszczenie. Najczęściej jest to głowica ceramiczna. Producenci udzielają na nią gwarancji od 3 do 5 lat. Najważniejszym elementem głowicy ceramicznej są dwie płytki ceramiczne o idealnej gładkości, złożone „na styk”. Podczas regulacji uchwytem baterii powodujemy ślizgający ruch płytek względem siebie i otwory w tych płytkach pokrywają się w mniejszym lub większym stopniu.

Baterie do łazienki

Wygląd baterii, niezależnie od jej rodzaju, zależy przede wszystkim od urządzenia sanitarnego, przy którym będzie zamontowana. Zupełnie inaczej wygląda bateria jednouchwytowa sztorcowa do umywalki, a inaczej do zlewozmywaka. Ważne jest bowiem odpowiednie dobranie zarówno długości wylewki, jak i jej zasięgu. Może też mieć dodatkowe elementy wyposażenia, np. automatyczny korek.

Do umywalki. Często ten sam model baterii ma wylewkę w dwóch wymiarach: o mniejszym i większym zasięgu. Dzięki temu można idealnie dopasować baterię do umywalki. Bateria umywalkowa może mieć wyciąganą wylewkę lub dodatkową rączkę natryskową, wieszaną obok umywalki. Jest to bardzo wygodne rozwiązanie, zwłaszcza gdy umywalka znajduje się blisko muszli ustępowej. Rączka natryskowa ułatwia mycie głowy oraz umożliwia na przykład mycie brudnych przedmiotów nad muszlą.

Większość modeli baterii sztorcowych zintegrowana jest z zaworem spustowym w umywalce, tak zwanym automatycznym korkiem. Korek zamyka się lub otwiera za pomocą dźwignienki, umieszczonej w tylnej części baterii **4**.

Do bidetu. Baterie te z wyglądu podobne są do umywalkowych. Odróżnić je

Dobrze jest wybierać do łazienki baterie z jednej linii wzorniczej. Dzięki temu unikniemy wrażenia bałaganu we wnętrzu. Wszystkie baterie – umywalkowa, wanna, natryskowa czy bidetowa będą miały uchwyty i kształty wylewek w określonym stylu.

można po zakończeniu wylewki – perlator umieszczony jest na przegubie, jest więc ruchomy, a dzięki temu można dowolnie kierować strumień wody **5**.

Do wanny. Baterie te oprócz wylewki mają przełącznik wanna – prysznic **6**. Umożliwiają one napełnienie wanny wodą, albo wzięcie natrysku po przełączeniu strumienia wody. W oferowanych obecnie bateriach najczęściej stosuje się przełączniki ciśnieniowe. Dopiero odpowiednio intensywny strumień wody (ok. 0,1 MPa) powoduje przełączenie go na słuchawkę natryskową. Po zamknięciu dopływu wody, przełącznik wraca do pozycji neutralnej. Po ponownym uruchomieniu woda popłynie z wylewki, a nie z rączki prysznica. Nie ma więc obawy zalania łazienki, jak to często zdarzało się w dawnych bateriach wan-

4 Automatyczny korek dołączony do baterii umywalkowej, umożliwia wypuszczenie brudnej wody bez konieczności zanurzania w niej rąk. Dźwignienka do zamykania i otwierania korka zwykle znajduje się za baterią (fot. Cersanit)

5 Baterie bidetowe mają na końcu wylewki ruchomy perlator (fot. Krakowska Fabryka Armatur SA)

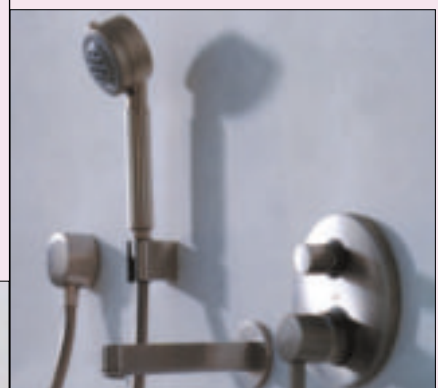
6 Bateria wannowa ma przełącznik wanna-prysznic. Rączkę prysznicową do baterii wannowo-prysznicowej można umieścić w specjalnym uchwycie przymocowanym do ściany (fot. Oras)

nowo-natryskowych, gdy akurat rączka prysznica leżała w wannie sitkiem do góry, a pokrętko nie zostało przekręcone na pozycję neutralną.

Producenci oferują również baterie z obrotową wylewką długości 20-30 cm.

Innym rozwiązaniem jest **bateria podtynkowa**. Przy uchwycie sterującym przepływem wody znajduje się przycisk ciśnieniowy, oddzielnie zamontowany

7 Bateria podtynkowa ma oddzielnie zamontowaną na ścianie wylewkę, armaturę przełączeniową i prysznic (fot. Hansgrohe)

Wylewka baterii wannowo-natryskowej może mieć długość 13-17 cm. Jej wybór zależy od miejsca zamontowania – na wannie, półce czy na ścianie. Ważne jest, aby woda wpływała bezpośrednio do wnętrza wanny, a nie po jej ścianie, powodując powstawanie zacieków.

8 Bateria wannowo-prysznicowa może być zintegrowana z przelewem (fot. Kludi)

jest natrysk i oddzielnie wylewka **7**. Wyjątkowo efektywną propozycją jest połączenie baterii wannowej z panelem i automatycznym korkiem. Taką baterię montuje się w górnej części boku wanny **8**.

Rączka natrysku połączona jest z baterią elastycznym węzłem. Może być odkładana na widelki znajdujące się na baterii **9** albo na uchwyt na wannie, lub pionowy pręt, mocowany do ściany nad wanną, umożliwiający regulowanie wysokości pozycji rączki natryskowej. W ekskluzywnych seriach rączka ta może być wkładana w specjalnie przygotowany otwór.

Rączki natryskowe mogą być jedno- lub wielostrumieniowe. Można na nich ustawić kilka rodzajów strumienia wody – od wąskiego i mocno masującego, do kroplistego i delikatnego deszczu. Ponadto, w niektórych słuchawkach obrót sitka może spowodować zmianę natężenia strumienia wypływającej wody.

Do natrysku. Baterie te charakteryzuje brak wylewki – są one wyposażone jedynie w końcówkę węża. Mogą być montowane na ścianie, zwykle na wysokości 1,2 m **10**.

System masująco-natryskowy można rozprościć również **podtynkowo** – wtedy na ścianach wnęki z natryskiem znajdują się tylko wyloty dysz, główka natrysku i rączka mieszakowa. Jeśli z kabiny korzystają osoby bardzo różniące się wzrostem, trzeba zamontować dodatkową rączkę natryskową.

Baterie natryskowe mogą być powleczone w całości tworzywem sztucznym, by przypadkowy kontakt z rozgrzaną baterią nie spowodował poparzenia.

Coraz więcej użytkowników kabin natryskowych decyduje się na **panele prysz-**

9 Bateria wannowo-natryskowa może być wyposażona w specjalny uchwyt na rączkę natryskową (fot. Kludi)

nicowe, w których cały system zintegrowany jest z dyszami do hydromasażu **11**. Woda może wypływać ze słuchawki prysznicowej, z główki natrysku lub z dysz masujących – w zależności od użycia odpowiedniego przycisku. Dołączenie termoregulatora powoduje zwiększenie komfortu użytkowania natrysku. Łatwe do czyszczenia wkładki filtrujące umieszczone na dopływie wody do prysznica zdecydowanie poprawiają żywotność baterii termostatycznej.

Oszczędne baterie

Czy baterie mogą oszczędzać wodę i energię? Oczywiście. W łazience najwięcej wody można zaoszczędzić pozbywając się niesprawnych, ciekających baterii. W ich miejsce należy zamontować modele najnowszej generacji pozwalające na łatwe oszczędzanie wody.

Powszechnie już stosowane **wylewki z perlatozem** (kombinacja siatek i siatek)

10 Cechą charakterystyczną baterii natryskowej jest brak wylewki (fot. Oras)

pozwalają uzyskać strumień wody zmieszany z powietrzem. Wzbogacona bąbelkami woda zwiększa swoją objętość, a tym samym siłę strumienia. Wydaje się, jakby płynęła jej więcej.

11 W kabine prysznicowej zamiast baterii można zamontować panel prysznicowy (fot. Artweger)

W nowoczesnych bateriach mieszczących stosuje się ograniczniki oporowe wypływu wody. Aby zwiększyć strumień, należy mocniej przekręcić uchwyt – poza granicę wyczuwalnego oporu. Po podniesieniu uchwyty baterii leci ograniczony strumień wody (zwykle do ok. 7 l/min.), a dopiero po przekroczeniu blokady wypływu, woda zaczyna płynąć większym strumieniem. Jest to tzw. **blokada pionowa**. Niektóre głowice mają również blokadę temperatury wypływającej wody (**blokada pozioma**) – optymalna do umycia rąk jest woda o temperaturze do 38°C. Dopiero po przekroczeniu blokady (przesunięciu uchwyty w lewo) popłynie woda o wyższej temperaturze.

Wymiana baterii z dwuuchwytowych na jednouchwytowe pozwala na zdecydowaną oszczędność wody – zwykle około 30%. A najnowocześniejsze mieszacze dają nawet do 50% oszczędności.

Wybierając baterie, warto zapytać o ekoprzyciski. Znajdują się one z tyłu lub z boku baterii. Ekoprzycisk ogranicza strumień wypływającej wody. Dopiero naciśnięcie go powoduje maksymalny wypływ wody. Po pewnym czasie przycisk automatycznie się wyłącza **12**.

Największe oszczędności daje zastosowanie **baterii termostatycznych**, które jednocześnie zapewniają wysoki komfort użytkowania (oszczędność zużycia wody do 50% w stosunku do baterii dwuuchwytowych). Wbudowany termostatyczny element regulacyjny pozwala utrzymać stałą temperaturę wody wypływającej z wylewki. Dostępne są zarówno jako baterie wannowe i natryskowe **13**, **14**, jak i umywalkowe czy zlewozmywakowe **15**. Wyposażone są w pokrętkę do ustawiania żądanej temperatury oraz do regulacji natężenia wypływu. Baterie termostatyczne uniemożliwiają poparzenie się w przypadku nagłej zmiany temperatury. Dzięki nim możemy temperaturę wody ustawić z dokładnością do 0,5°C, a dodatkowo ekoprzycisk ogranicza z jednej strony ilość przepływającej wody, z drugiej zaś jej temperaturę.

Jeszcze do niedawna baterie termostatyczne miały złą opinię, ze względu na to, że były nietrwałe. Na elementach z bimetalu osadzał się bowiem kamień. Obecnie, na przykład w bateriach Hansgrohe, do regulacji stosuje się element woskowy otoczony osłonką z miedzi albo sprężynkę ze stopu niklowo-tytanowego z pamięcią termiczną. Firma Oras zastosowała zaś do regulacji element z wosku pszczelego z cieczami stabilizującymi temperaturę.

12 Bateria z ekoprzyciskiem sprzyja oszczędzaniu wody (fot. Oras)

13 Na baterii termostatycznej można ustawić stałą temperaturę wody (fot. Hansa)

Gdy podgrzewamy wodę we własnym zakresie (kotłownia lub podgrzewacz), znaczne oszczędności daje również jednokowy pobór mocy potrzebnej do ogrzania wody tylko do stałej temperatury 38°C. Niektóre modele baterii termostatycznych mają specjalny przycisk, który trzeba wcisnąć, żeby wziąć kąpiel o wyższej temperaturze. Zabezpiecza on przed ewentualnym poparzeniem się dzieci, które mogłyby manipulować termostatem.

Producenci mają w swojej ofercie również **baterie bezdotykowe**. Nie są one jednak zbyt chętnie kupowane do domów jednorodzinnych z uwagi na wysoką cenę.

Przed zakupem

Zanim wybierzemy konkretny model baterii, zapytajmy się o **gwarancję**. Firmy udzielają gwarancji na całą baterię lub na jej poszczególne części. Zwykle jest to 5 lat.

Dowiedzmy się też o **dostępność części zamiennych**, takich jak perlatory, wylewki, czy węże prysznicowe.

Wybierając baterie do naszych urządzeń sanitarnych nie oszczędzajmy przesadnie, gdyż od nich zależy komfort naszego mycia się czy zmywania. A już na

Bateria oszczędzająca wodę to taka, która ma perlator, wbudowaną blokadę lub specjalny ekoprzycisk, a najlepiej jeśli jeszcze jest termostatyczna.

14 Bateria termostatyczna może być w wersji podtynkowej (fot. Hansa)

pewno nie kupujemy baterii najtańszych, gdyż mogą one pochodzić ze Wschodu, gdzie ołów w stopie, z którego wykonywana jest bateria, znacznie przekracza dopuszczalne normy. Nie zapominajmy, że wypłukiwane metale ciężkie są zagrożeniem dla życia. ■

*Dane teleadresowe wiodących producentów baterii łazienkowych oraz ceny wybranych produktów podajemy w rubryce **Info rynek** na str. 64.*

15 Bateria termostatyczna może być zamontowana również przy umywalce (fot. Kludi)

